

CYPRUS CONTEMPORARY ART MUSEUM PRESENTS

Angelos Makrides

Elegies of Life and Death

ἄγγελος μακρίδης

Omikrongallery: 20 November 2009/ 20.00, Opening Reception
20 November - 30 December 2009, Exhibition Open

CYCO - Cyprus Contemporary Art Museum
www.cyco.com.cy/ e-mail: info@cyco.com.cy

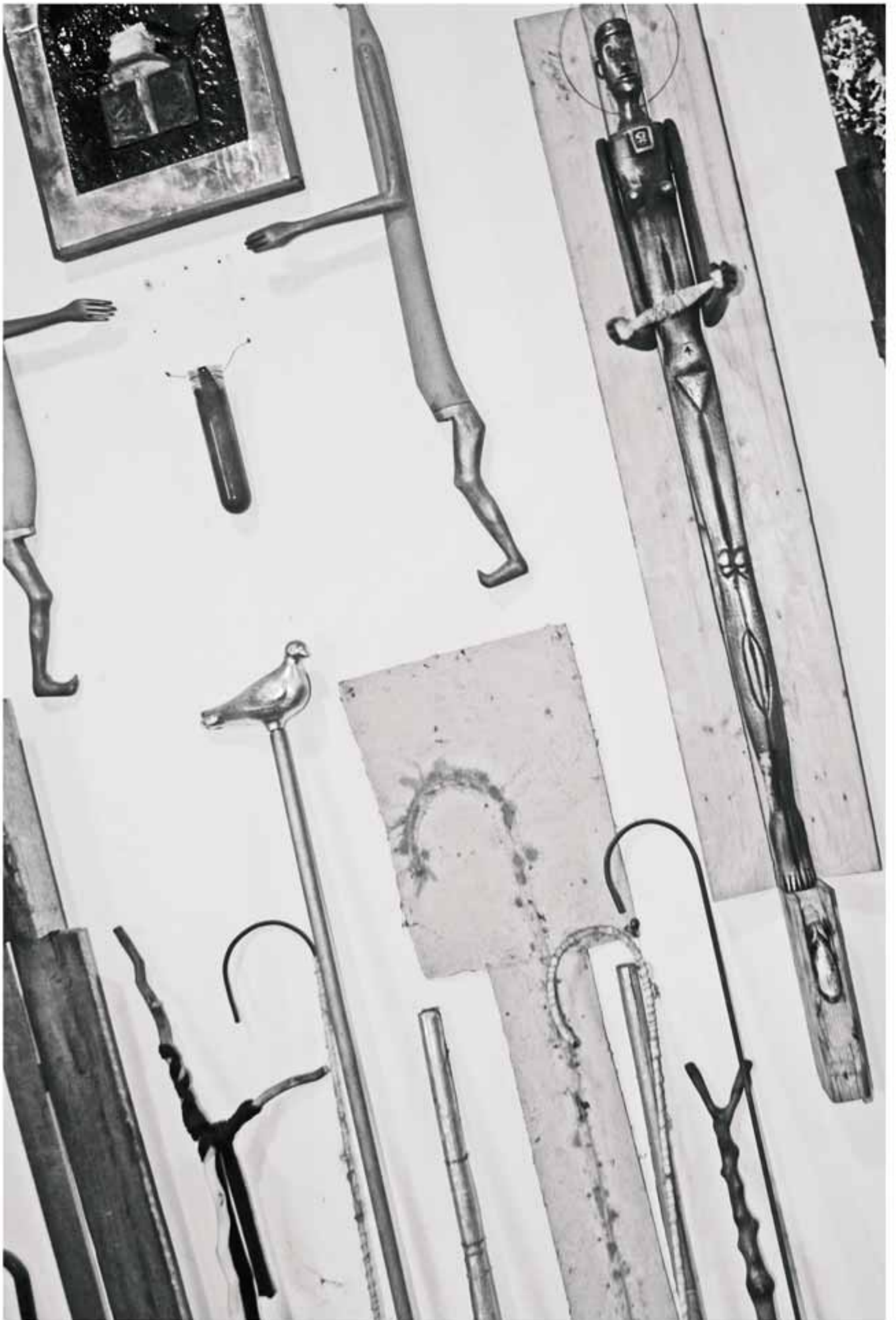
CY
CO
CYPRUS
CONTEMPORARY

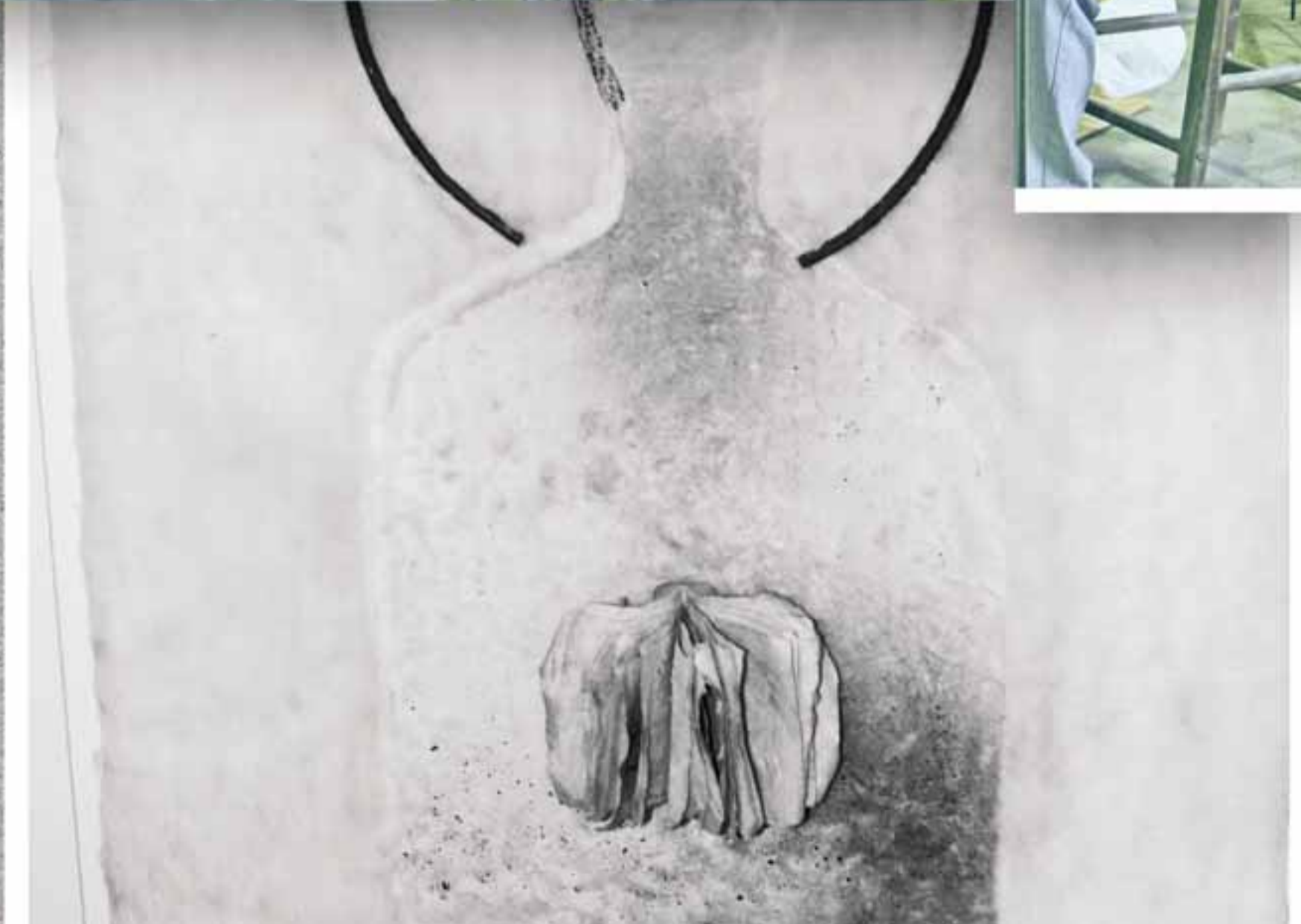

CY 00
CLYFFER LUIS
CONTEMPORARY
ART MUSEUM

Άγγελος Μακρίδης

η ζωή μου και ο τάφος μου

Την ώρα που έφευγα, τον αγκάλιασα με μια αγκαλιά, όπως εκείνες των αναχωρήσεων. Σύντομη για να μη μαρτυρήσει τη συγκίνηση, μα και σφικτή, να κρατά γερά η πρόθεση για το επανιδείν. Δεν είχε σημασία ότι φεύγοντας θα έπαιρνα το αμάξι και θα διένυα απλώς μια διαδρομή από τον Άγιο Δομέτιο στην Έγκωμη. Εκείνο που είχε σημασία ήταν πως ο Άγγελος Μακρίδης, ένα πρωινό που πίναμε καφέ στο στούντιό του, μου χάρισε ένα από τα πιο ωραία μου ταξίδια.

Χώθηκα μέσα στην τσάντα μου ψάχνοντας για αναπτήρα. «Τι κάνεις εκεί;», με ρώτησε με απορία. Κι ύστερα έβγαλε από την τσέπη του έναν ασημένιο dupont. «Αυτό τον αναπτήρα τον έχω από τα 15 μου», μου είπε και ήταν η σειρά μου να απορήσω. «Δεν χάνω ποτέ τα μικρά μου αντικείμενα», βιάστηκε να εξηγήσει. Και εννοούσε αντικείμενα που χωράνε μέσα στην παλάμη του, μ' αυτά είχε ανέκαθεν μανία, ίσως γιατί ανέκαθεν είχε την ανάγκη να εξασκεί το χάδι του. Έτσι μου τα λέει, όλα σε μια πρόταση, και μ' αρέσει που η τρυφερότητα σμίγει με την καθημερινότητα. Μιλάμε κύμα, χωρίς σημειώσεις, χωρίς μαγνητόφωνα. Εκείνος φοράει μια μπλε φόρμα και έχει τα μαλλιά ανάκατα. Κάθε τόσο παίζει με τα γένια του και γελά αμήχανα, όταν αισθάνεται πως είπε κάτι βαρυσήμαντο. «Δεν μου αρέσει να λέω φιλοσοφίες», μου λέει, παρότι είναι ολοφάνερο πως έχει διαβάσει, έχει δει και έχει ζήσει πάρα πολλά. «Εσύ τι θέλεις να πούμε;», με ρωτά και του φαίνεται σπληνικό να αρχίσει να μου εξιστορεί τη ζωή του. Πως γεννήθηκε δηλαδή στη Γαλιούσα, μεγάλωσε στην Πάφο, πως ο πατέρας του ήταν γιατρός, «έχω φοβερές ιστορίες να σου διηγηθώ για τον πατέρα μου» και πως η μάνα του δεν του χάλανε χατίρι. Της είχε «καταστρέψει» μια κουβέρτα ζωγραφίζοντάς την, μα εκείνη δεν θύμωνε, του 'λεγε πως ό,τι πάνει στα χέρια του, γίνεται χρυσός. Ναι, είχε αυτή την ελευθερία από το σπίτι του και ξέρει καλά πόσο σημαντική ήταν στην εξέλιξη της έκφρασής του. Δεν μου το αναλύει. Τίποτα δεν αναλύουμε. Μιλάμε λες και ήταν επιτέλους η στιγμή να γνωριστούμε.

Αισθάνθηκα αμήχανα όταν μου είπε πως διαβάζει τα κείμενά μου. Αισθάνθηκα αμήχανα όταν του είπα πως τα γλυπτά του είναι σαν συντροφιά. Και μου φάνηκε παράξενο. Πως δεν διέφερε η αμηχανία μας. Παρότι εκείνος ένας καλλιτέχνης μεγάλου βεληνεκούς κι εγώ με ελάχιστο στο βιογραφικό μου. «Δεν θεωρώ ότι έκανα κάτι σπουδαίο», μου είπε κι εγώ το προσπέρασα ως αδύνατο να το εννοεί. Προτίμηση να κόβω βόλτες μέσα στο στούντιό του. Ένας χώρος με απίστευτη ενέργεια. Σχεδόν μεταφυσική. Τα έργα του τοποθετημένα σε αταξία, το ένα πλάι στο άλλο, με μικρούς διαδρόμους να τα χωρίζουν, οι οποίοι μόλις και χωρούσαν τα βήματά μου. Είχα διαρκώς την αίσθηση ότι θα σκουντουφλίσω σε μια από τις πέτρες του ή εκείνα τα σιδερένια γοβάκια ή τις μορφές με τα φτερά, είχα όμως και την αίσθηση πως όσο τα πλησιάζα, άκουγα τους ψιθυρούς τους. «Δεν ξέρω τι εννοείτε λέγοντας πως δεν κάνετε τίποτα σπουδαίο», αποφάσισα να του πω, «μα προσωπικά το θεωρώ σπουδαίο να κοιτώ αυτά τα έργα και να νιώθω πως κουβαλούν ζωές τις οποίες θα 'θελα πολύ να εξερευνησω». Χαμογέλασε σχεδόν σαν παιδί. Και αυτή την αίσθηση μου άφηνε καθόλη τη διάρκεια. Πως απέναντί μου είχα ένα παιδί, το οποίο κουβαλά ωστόσο τη σοφία των 67 του χρόνων, χωρίς να τους αφαιρεί σταγόνα από την αθωότητά του. «Πώς γίνεται αυτό;», ήθελα να μου πει, όπως θα ρώταγε ένας μαθητής το δάσκαλό του. Εκείνος προτίμησε να μου διηγηθεί πως στο Βυζάντιο οι μεγάλοι ζωγράφοι, άφηναν τους μαθητές τους να τους παρακολουθούν για χρόνια προτού τους επι-

τρέψουν να πιάσουν στα χέρια τους πινέλο. «Το ταλέντο χρειάζεται παιδεία για να μπορέσει να απογειωθεί. Δεν αρκεί να καταθέτεις μόνο την αλήθεια σου, γιατί στο όνομα αυτής της προσωπικής αλήθειας του καθενός είναι που γίνεται σήμερα κακή τέχνη». Το 'πε και αμέσως ένιωσα πως η κουβέντα βαραίνει, έτσι άλλαξε παράγραφο... «Δύσκολα κάτι μπορεί να με εκπλήξει», είπε. «Τίποτα δεν σας εκπλήσσει;» επανάλλαξα απορημένη. «Εννοώ πως δύσκολα μπορώ να εντυπωσιαστώ με το μεγαλειώδες του ανθρώπου. Μπορεί να εντυπωσιαστώ περισσότερο π.χ. με το μεγαλειώδες των μυρμηγκιών. Μπορώ να τα παρακολουθώ για ώρες και να μένω έκπληκτος...». Καταλαβαίνω. Πολλά από τα έργα του έτσι τα ξεκίνησε. Από μια περιέργεια ή ακόμα και για λόγους λιγότερο σημαντικούς όπως το να σπάζει ελιές - «μ' αρέσουν πολύ οι τσακιστές ελιές» - και ξαφνικά να βλέπει την πέτρα να παίρνει μια άλλη μορφή, η οποία τον προκαλούσε να την εξελίξει, να της δώσει μια άλλη ζωή. Ίσως αυτό εννοεί όταν λέει πως δεν έκανε τίποτα σπουδαίο. Γιατί δεν ήταν αυτή η αρχική του πρόθεση. Και όσο για το αποτέλεσμα, δυσκολεύεται να το δει σαν θεατής. Μου ομολογεί, ωστόσο, πως όταν δημιουργεί, φαντάζεται πως πίσω του στέκονται διάφοροι ιδεατοί θεατές. «Σαν ποιού;», ρωτώ. «Ο Πόλοκ ή ο Πικάσο». Δεν ρωτώ αν υποθέτει τα σκόλια τους. Προτιμώ να μάθω πώς νιώθει που κοιτά, εδώ, στο χώρο του, έργα που έκανε το '63. «Παράξενα», απαντά κι ύστερα λέει χαμηλόφωνα: «Το εργαστήρι μου είναι η ζωή μου και ο τάφος μου».

Πίσω στην πολυθρόνα εγώ, στην καρέκλα απέναντί εκείνος. «Μου αρέσουν, ξέρεις, τα κουτσομπολιά», λέει και αιφνιδιάζομαι. Διαβάζει τώρα ένα βιβλίο για τη ζωή του Ματίς και του Πικάσο. Μου λέει και για τον Πολ Ελιάρ που ήταν με τη γυναίκα του Νταλί και τα ερωτικά γράμματα που εκείνη έγραφε στον Νταλί ενώ ήταν με τον Ελιάρ. Τέτοια κουτσομπολιά εννοεί, από εκείνα που γειώνουν τους μύθους... Κι ύστερα μιλάμε για μια άλλη παρέα. Τη δική του χρόνια πριν. Με τον Χριστόφορο Σάββα, τον Σφήκα, τον Βότση. Που νιώθανε πως κάποιος τους έκανε μεγάλη χάρη όταν ήθελε να αγοράσει έργο τους. «Φαίνεται, μου έμεινε αυτό το κόμπλεξ», γελά. Θέλω να μου δείξετε και τα σχέδιά σας, αλλάζω κουβέντα. Πρέπει να κάνετε μια έκδοση μ' αυτά, του λέω, μα ο Άγγελος Μακρίδης ποτέ δεν ένιωσε ότι υπάρχει πρέπει σε σχέση με τα έργα του. Γι' αυτό κάνει ελάχιστες εκθέσεις. Γι' αυτό και συγκινείται ακόμα όταν ένας περαστικός τις προάλλες, που έκανε τζόκινγκ στη γειτονιά, μπήκε στο στούντιο του ανυποψίαστος, και ύστερα φεύγοντας του είπε πως... ήταν ό,τι καλύτερο του έτυχε στη μέρα του. Ο ίδιος με τα σχέδιά του έχει άλλη σχέση από ό,τι με τα γλυπτά. «Τα σχέδια μου δίνουν την ψευδαίσθηση ότι μπορώ να τα αλλάξω, να τα πετάξω. Η γλυπτική είναι αλλιώς. Τα γλυπτά χτυπούν πάνω στο κεφάλι μου όπως τα είχα χτυπήσει εγώ. Όταν κάνω ένα κακό γλυπτό, δεν το αντέχω. Στέκεται και μου δείχνει συνέχεια το λάθος μου».

Ανοίγει ακόμα ένα μπουκάλι με ανθρακικό νερό κι εγώ ανάβω ξανά με τον ντουπόντι αναπτήρα ένα τσιγάρο. Θέλω να τον ρωτήσω γιατί κάνει τέχνη, μα φοβάμαι πως είναι μια ερώτηση στερεότυπη. Μα λες και διαβάζει τη σκέψη μου... «Μια φίλη μου έλεγε», χαριτολογεί, «πως εσύ ρε μαλάκα κάνεις τέχνη για να σε ερωτεύονται...». Γελάμε. Δεν ρωτώ αν είναι αλήθεια. Γιατί είναι. Τα έργα του, είτε κλείνουν μέσα τους τη μοναξιά, το θάνατο, την τρυφερότητα, την αγωνία, τη ζωή, είτε όλα μαζί, εκείνο που θέλουν να σου υπενθυμίσουν είναι να... ερωτεύεσαι. Λες και σου χαρίζουν μια αγκαλιά. Από εκείνες των... αναχωρήσεων!. Ε.Ε.

elegies of life and death

Το CYCO (Cyprus Contemporary Art Museum), το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης της Κύπρου, εγκαινιάζει την πολιτιστική του παρουσία, με την έκθεση του σπουδαίου Κύπριου καλλιτέχνη Άγγελου Μακρίδη υπό τον τίτλο *Elegies of Life and Death*. Έργα από προηγούμενες περιόδους του Μακρίδη θα συνυπάρξουν με την καινούρια του δουλειά σε μια διαφορετική εικαστική πρόταση, την οποία επιμελούνται από κοινού, οι Νίκος Παττίχης και Σάββας Χριστοδουλίδης.

Η εικαστική οικογένεια περιμένει με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τις πολιτιστικές προτάσεις του CYCO, το οποίο έχει σαν στόχο να παρουσιάσει το σύγχρονο εικαστικό προφίλ της Κύπρου, καθώς και δημιουργίες σημαντικών σύγχρονων Ελλήνων καλλιτεχνών. Ενδεικτικά αναφέρουμε την ήδη προγραμματισμένη έκθεση του καταξιωμένου Έλληνα καλλιτέχνη Δημήτρη Αλθεινού, ο οποίος ετοιμάζει ένα μεγάλο έργο, ειδικά αφιερωμένο στην Κύπρο. Οι δραστηριότητες του CYCO θα πραγμα-

τοποιούνται στην Omikrongallery, καθώς και σε άλλους πολιτιστικούς χώρους. Η Omikrongallery επαναδραστηριοποιείται πια σε μηνιαία βάση για να φιλοξενεί, εκτός από τις εκθέσεις του CYCO και μια σειρά από εμπορικές εκθέσεις Κύπριων καλλιτεχνών, με σκοπό να συστήσει ξανά στο κοινό, με έναν πρωτοποριακό τρόπο, δημιουργούς οι οποίοι συνθέτουν τη νέα δυναμική σήμερα στην τέχνη. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις προγραμματισμένες εκθέσεις των Πόλυ Πεσλίκα, Φάνου Κυριάκου, Ελίνας Ιωάννου, Λευτέρη Τάπα.

Η έκθεση του Άγγελου Μακρίδη, που σπασμοδοτεί και την έναρξη των δραστηριοτήτων του Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης της Κύπρου, πραγματοποιείται στην Omikrongallery, στις 20 Νοεμβρίου 2009, στις 8.00μμ. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 30 Νοεμβρίου. Μέρες επίσκεψης Δευτέρα μέχρι Σάββατο, από τις 16.00-21.00 και με επιλογή ραντεβού μεταξύ 11.00-13.00.

Omikrongallery: 2 Vasileos Pavlou, 1096 - Nicosia, Cyprus/ Tel: +357 22 678240/ 22 744105, www.omikrongallery.com